

Deltentamen 2 äges rum måndagen 14.11. kl. 16-19. Samma regler gäller som för deltentamen 1. Deltentamen 2 omfattar kap. P och 1-4.5 i Adams. De matematiska verktøygen för kap. 3.4-4.5 ges i de tidigare avsnitten, så dessa tillägnas sedan främst via självstudier.

På insidan av detta blad finns en tillämpning av 2:a ordningens linjära homogena differentialekvationer, som behandlas i Kap. 3.4. Studera hur den fysikaliska situationen leder till en differentialekvation och hur vi får lösningen till den via en lämplig ansats.

Ti: 1) Elevationen $x^2 + e^{3x} = y + \cos y$ definierar funktionen $y = f(x)$ implicit i en omgivning av $x = 0$, så $f(0) = 0$. Beräkna $f'(0)$ och $f''(0)$.

2) En boll släppts ned från ett 80 m högt torn. 3 s senare kastas en annan boll efter den första. Med vilken begynnelschastlighet måste den andra bollen kastas för att bollarna skall träffa marken samtidigt. Bortse från luftmotst. och använd $g = 10 \text{ m/s}^2$ för endelhetskoeff.

3) Investmentbolaget Bluff & Båg utlovar exponentiell tillväxt på sina kunders pengar med en fördubbling av kapitalet på bara 3 år. En kund investerar 1.500 € hos B&B.

a) Hur stort är kundens kapital efter 2 år (exakta svaret och svaret avrundat till hela €)?

b) Hur långt dröjer det innan kapitalet ökat till 4.000 € (exakta svaret och svaret avrundat till hela år)?

4) Använd hjälptekniken $h(t) = \frac{1}{t} \cdot \ln t$ för att visa, att $2^y = 4^z$ är den enda icke-trivala heltaletslösningen till ekvationen $a^b = b^a$; $a, b > 0$. (Det finns också trivala heltaletslösningar: $a = b \in \mathbb{N} = \{1, 2, 3, \dots\}$.)

Demo: a) Antag att funktionen $g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ uppfyller kraven

i) $g'(0) = 1$ och ii) $g(x_1 + x_2) = g(x_1) \cdot g(x_2)$.

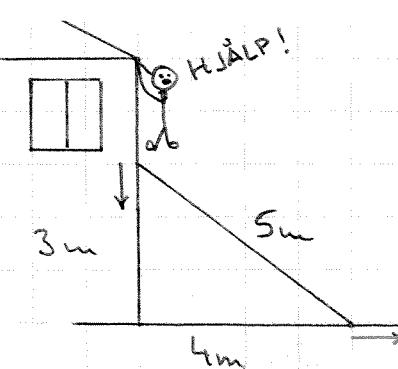
Vi visar att $g(x) = \exp(x)$, så dessa två krav kan användas för att definiera exponential-funktionen.

b) Vi visar att arctan inte är en rationell funktion, trots att dess derivata är en rationell funktion.

Fredagens hental på baksidan

Fr. 1) En 5m lång ståge glider ned längs och ut från en vägg. Då dess övre ända befinner sig på höjden 3m (och den undre ändan följdaktligen på avst. 4m från väggen), glider den nedat med hast. 20 cm/s.

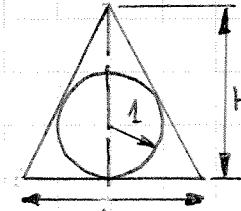
Hur fort glider den nedre ändan ut från väggen i just det ögonblicket?

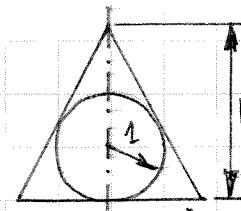
- 2) Calvin håller på att fylla en sfärisk ballong med vatten så att vattnovolymens ökningshastighet är konstant f (enl. den $^3/\text{min}$). Hur fort ökar ballongens area (enl. dm^2/min) och radie (enl. dm/min) i det ögonblicket då arean är A_0 (enl. dm^2)? Ge svarna uttryckta i f och/eller A_0 .

- 3a) Visa att av alla likbenta trianglar i vilken en cirkel med raden 1 får plats, är det den liksidiga triangeln med höjden 3, som har minsta arean.

- b) Bestäm radien r och höjden h hos den rätvinkliga cirkulära konen med den minsta volymen, i vilken ett klot med radien 1 får plats.

- 4) 4.5.43 i Adams

Demo: Vi studerar den dämpade harmoniska oscillationen till höger och bestämmer fjäderkonstanten och dämpningen med hjälp av enkla mätningar.

